

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12Co/152/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114213084
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Tóth
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8114213084.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Tótha a členov senátu JUDr. Petra Šama a JUDr. Jozefa Škraba, v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpeného Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanej: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, Župné námestie 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 19.9.2014 pod č. k. 8C/30/2014-7, jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvého stupňa.

N e p r i z n á v a žalovanej náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Okresný súd Prešov rozsudkom č. k. 8C/30/2014-7 žalobu zamietol. Žalovanému náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že žalobu z 27.9.12 sa žalobca domáhal náhrady škody a nemajetkovej ujmy v dôsledku nesprávneho úradného postupu exekučného súdu - Okresného súdu Vranov nad Topľou, ktorý pri rozhodovaní o vydaní poverenia súdnemu exekútorovi rozhodol po uplynutí zákonnej 15-dňovej lehoty na vydanie takéhoto rozhodnutia. Rozhodnutie nevydal v primeranom čase a bez zbytočných prietahov. V prípade neexistovali okolnosti, ktoré by umožňovali súdu postupovať nesústredene a so zbytočnými prietahmi, pričom k vydaniu rozhodnutia došlo až po veľmi dlhej dobe. Súd porušil zásady právnej istoty, keď nerešpektoval právoplatné rozhodnutie rozhodcovského súdu ako rovnocenného exekučného titulu, ktorý už tvorí prekážku právoplatne rozsúdenej veci. Žalobca preto uplatňuje náhradu škody 125,- eur a nemajetkovú ujmu 330,- eur ako primeranú náhradu za vnútorné zásahy do spoločnosti, ovplyvňovanie podnikateľského plánovania a rozhodovania, porušovanie jeho práv či stratu legitímnych očakávaní, že nastane v zákonom čase stav predpokladaný zákonom vrátane straty dôvery v právo a spravodlivé riešenie veci. Takýmto konaním došlo k zamedzeniu vymoženiu pohľadávky cestou exekúcie.

Žalovaný žiadal žalobu zamietnuť. V prvom rade namieta procesné pochybenia žalobcu, ktorý neuvádza spisové značky príslušných konaní, pričom ani neuvádza žiaden relevantný dôkaz, v ktorom by preukazoval existenciu exekučných konaní, vznik škody a nemajetkovej ujmy, napriek tomu, že dôkazné bremeno zaťažuje žalobcu. Navyiac nie sú ani splnené zákonné podmienky pre možnosť vyhovieť podanej žalobe podľa zákona č. 514/2003 Z.z. (zákon o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci), pretože najskôr malo dôjsť k predbežnému prerokovaniu nároku s príslušným orgánom štátu a až po neúspešnosti tohto konania je možné podať žalobu, a to až uplynutím 6 mesiacov odo dňa podania žiadosti na predbežné prerokovanie. Prvé žaloby boli podané už 20.9.2012, aj keď žiadosti boli predkladané ministerstvu 23.4.2012. Žaloby boli podávané pred uplynutím 6-mesačnej lehoty, čo

je v rozpore s § 15 ods. 1 a § 16 ods. 3 zákona č. 514. Predbežné prerokovanie nároku je zákonom stavenou podmienkou na to, aby mohol byť nárok riešený v občianskom súdnom konaní.

Čo sa týka nedostatku právomoci všeobecného súdu preskúmavať efektívnosť a rýchlosť súdneho konania v inom súdnom konaní o náhrade škody, tak takéto skúmanie je možné len v prípade konania na Ústavnom súde na základe ústavnej sťažnosti. Až potom môže súd rozhodovať o náhrade škody v prípade preukázaných prietrahov v súdnom konaní. Ak mala žalobcovi vzniknúť škoda v súvislosti s nesprávnym úradným postupom a nevydaním rozhodnutia - poverenia na vykonanie exekúcie do 15 dní, tak takéto práva môže uplatniť do 3 rokov od momentu zamietnutia žaloby. Preto vznáša námietku premlčania nároku. Navyše, 15-dňová lehota sa nevzťahuje na rozhodovanie o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia, čo vyplýva z § 44 ods. 2 Exekučného poriadku č. 233/1995 Z.z..

Vyčíslená škoda je len hypotetickou sumou, pričom nejde o škodu skutočnú. Nemajetková ujma je vyčíslená na základe nesprávnej právnej úvahy. Navyše, uplatnený nárok sa prieči dobrým mravom, pretože žalobca je vnímaný ako spoločnosť využívajúca neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách, pričom zneužíva slabé finančné a právne povedomie nízkopríjmových osôb.

Z exekučného spisu sp. zn. 12Er/2224/2009, vedeného na Okresnom súde Vranov nad Topľou, bolo zistené, že žalovaný ako oprávnený viedol exekúciu proti povinnej C. S., nar. XX.XX.XXXX na vymoženie 261,83 eur. Uznesením z 18.2.2010 bola zamietnutá žiadosť na udelenie poverenia na vymoženie úrokov z omeškania - 0,15 % denného úroku z omeškania. Uvedeným rozhodnutím bola čiastočne zamietnutá žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Exekučný súd konštatoval, že formulárové zmluvy obsahujú neprijateľné zmluvné podmienky pre spotrebiteľa, v danom prípade pre povinnú C. S..

Čo sa týka náhrady škody 125,- eur, tie predstavujú 70,- eur nákladov na správu pohľadávky, ďalej 40,- eur nákladov za udržiavanie informačného systému pri správe pohľadávky, ako aj 15,- eur administratívne náklady. Ďalej sa požaduje nemajetková ujma 330,- eur za celých 6 mesiacov omeškania, pričom sa vychádza z toho, že primeraná náhrada nemajetkovej ujmy je 55,- eur za každý mesiac omeškania.

Súd pri hodnotení nároku žalobcu vychádzal z § 3 a 4 zákona č. 514/2003 Z.z., že o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci nesprávnym úradným postupom. Vo veciach náhrady škody koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti SR, ak škoda vznikne v občianskom súdnom konaní a ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514, štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514 sa uhrádza skutočná škoda a ušlý zisk, pričom podľa ods. 2, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z.z. (Exekučný poriadok), súd preskúmava žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti, písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Okresný súd pri hodnotení nároku žalobcu vychádzal z Exekučného poriadku, že zákon ukladá súdu rozhodnúť v 15-dňovej lehote o vydaní poverenia súdnemu exekútorovi, len v prípade, že súd nezistí rozpor titulu na vykonanie exekúcie so zákonom. Exekučný súd je povinný skúmať, či sú splnené formálne i materiálne predpoklady pre vedenie exekúcie v každom štádiu konania, a to aj bez návrhu.

Naviac, exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok, preto je potrebné vychádzať aj z ustanovenia zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní. Podľa § 45 ods. 1 písm. b/ a c/ zákona o rozhodcovskom konaní, príslušný súd na vykonanie rozhodnutia alebo exekúcie na návrh účastníka konania exekučné konanie zastaví, ak rozhodcovský rozsudok má nedostatky uvedené v § 40 písm. a/ a b/ alebo ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobým mravom.

Podľa Nálezu Ústavného súdu vo veci sp. zn. II. US 545/2010-15 zo dňa 9.12.2010 exekučný súd je oprávnený a povinný skúmať zákonnosť exekučného titulu v ktoromkoľvek štádiu už začatého exekučného konania a nielen v súvislosti s vydaním poverenia na vykonanie exekúcie. Žalobca vytyka exekučnému súdu zbytočné prieťahy v súdnom konaní. Je potrebné vychádzať z konkrétnych okolností, kde rozhodcovskému súdu sú známe obchodné praktiky žalobcu poškodzujúce spotrebiteľov na ich právach, najmä neprijateľnými rozhodcovskými doložkami, ktoré určujú právomoc rozhodcovského súdu na prejednanie sporov, pričom tieto rozhodcovské doložky sú často hodnotené ako neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré sú v neprospech spotrebiteľa. Preto je potrebné nevyhnutne skúmať individuálne podmienky, za ktorých dochádza k rozhodcovskému konaniu, čo spôsobuje vyššiu časovú náročnosť. Sám žalobca často porušuje práva spotrebiteľov neprímeranými úrokmi, sankciami či nanútenými rozhodcovskými doložkami, preto sa nemôže sťažovať na zbytočné prieťahy. Naviac, jeho výkon práva podlieha posúdeniu, či nie sú v rozpore so zásadou dobrých mravov (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

Žalobca podáva hromadné žaloby, čím zaťažuje súdy väčším počtom podaní. Preto o jeho žiadostiach bolo rozhodované s určitým časovým odstupom, čo je ústavne akceptovateľné (viď rozhodnutie Ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 606/2012). Zbytočné prieťahy v súdnom konaní môže určiť len Ústavný súd, ak pri posudzovaní nároku na náhradu škody je potrebné vychádzať z prípadnej existencie prieťahov v súdnom konaní. Žalobca ale neunesol dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení, že štátny alebo súdny orgán konštatoval existenciu prieťahov v súdnom konaní. Rozhodovanie o tejto otázke nepatrí do právomoci všeobecných súdov prvého stupňa. Podľa okresného súdu exekučný súd pri udelení poverenia na vykonanie exekúcie konal bez zbytočných prieťahov. Keďže sa exekučný súd nedopustil nesprávneho úradného postupu, neporušil práva žalobcu, a to práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, preto pre neunesenie dôkazného bremena súd žalobu na náhradu škody a nemajetkovej ujmy zamietol. Naviac, žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal výšku majetkovej škody či nemajetkovej ujmy.

O trovách konania účastníkov bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 1 O.s.p.. Neúspešný žalobca nemá právo na náhradu trov konania. Úspešný žalovaný si náhradu trov konania nežiadal, preto žalovanému nebola priznaná náhrada trov konania.

Proti rozsudku okresného súdu dal odvolanie žalobca. Súd rozhodol o merite veci na základe inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z.. Nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnych skutočností a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Súd vôbec nevysvetlil, prečo zastáva názor, že u účastníka nevznikol stav právnej neistoty. Právna neistota existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. Zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie pre trvanie právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd však ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Súdu neprislúcha polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konania zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Súdny dvor v Štrasburgu opakovane uviedol, že zodpovednosť štátu za prieťahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžka konania je ovplyvnená mimosúdnyimi faktormi, napríklad nárastom ekonomickej trestnej činnosti, rozsahom nevybavenej súdnej agendy a pod..

Žalobca poukazuje na to, že si dal vypracovať Znalecký posudok č. 1/2014 Ekonomickou univerzitou v Bratislave a súd nevykonal dokazovanie oboznámením sa s týmto znaleckým posudkom.

Podľa odvolateľa, súd nerozhodol o jeho návrhu na prerušenie konania z dôvodu, že prebieha konanie o prejudiciálnej otázke, ktorou je rozhodnutie o porušení práv žalobcu na zákonného sudcu.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Krajský súd prejednal vec v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáhal preskúmania napadnutého rozhodnutia a zistil, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O.s.p.) a k tomu dodáva:

Ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku č. 233/1995 Z.z. dáva povinnosť exekučnému súdu skúmať žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora na vykonanie exekúcie. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia zamietne. Exekučný poriadok tak dáva z úradnej moci povinnosť súdu skúmať žiadosť o udelenie poverenia a limituje 15-dňovú lehotu na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie len pri bezchybnom návrhu. Exekučný poriadok neuvádza žiadnu lehotu na vydanie rozhodnutia o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Žalobca ako oprávnený viedol exekučné konanie na základe rozhodcovského rozsudku v spotrebiteľskej zmluve, kde podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku je stanovená 15-dňová lehota na udelenia poveria pre súdneho exekútora. Keď súd nevyhovie návrhu na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, tak z Exekučného poriadku nevyplýva takáto časová viazanosť na vydanie rozhodnutia o zamietnutí žiadosti na udelenie poverenia. V danom prípade v exekučnom konaní sp. zn. 12Er/2224/2009 žalobcu ako oprávneného proti povinnej C. S. súd uznesením z 18.2.2010 žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol v časti výšky úroku z omeškania čo do 0,15 % denného úroku z omeškania zo sumy 229,05 eur od 22.5.2009 do zaplataenia. Až po právoplatnosti tohto uznesenia bolo vydané poverenie súdnemu exekútorovi na ďalšie vymáhanie istiny 261,83 eur s príslušenstvom. Preto nemohlo dôjsť k porušeniu práva žalobcu na vydanie rozhodnutia - urobeniu úkonu v zákonom stanovenej 15- dňovej lehote, ak titul na vedenie exekúcie nebol v celom rozsahu v súlade s § 31 Exekučného poriadku. Preto nie je možné konštatovať nesprávny úradný postup exekučného súdu podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514, že exekučný súd nevydal v 15-dňovej lehote poverenie v celom rozsahu exekučného titulu.

Štát má zodpovednosť za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom len v prípade, keď takýto nesprávny úradný postup sa preukáže. Ak v Exekučnom poriadku neexistuje lehota na vydanie rozhodnutia o neudelenie poverenia súdnemu exekútorovi, nemôže sa žalobca domáhať náhrady škody za nedodržanie neexistujúcej zákonnej lehoty a keď nedošlo k porušeniu právnej povinnosti súdom. Rozhodnutie okresného súdu je správne, pokiaľ nárok žalobcu ako nedôvodný zamietol.

Žalobca v konaní uplatňuje právo na náhradu škody predstavujúcej istinu a príslušenstvo, ktoré viac nemôže byť priznané právoplatným rozhodnutím všeobecného súdu. Sám žalobca je príčinou toho, že v exekučnom konaní sa nemôže domôcť celého svojho nároku. Chyba oprávneného nemôže byť na ťarchu exekučného súdu, ktorý urobil svoju zákonnú povinnosť, preskúmal súlad titulu so zákonom.

Je potrebné potvrdiť stanovisko žalovaného, že zatiaľ neexistuje žiadne rozhodnutie súdu o tom, že došlo k prietahom v súdnom konaní, čo by zakladalo právo žalobcu na postup podľa zákona č. 514/2003 Z.z., ako to vyplýva z § 9 ods. 1 zákona, že štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci, pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaniach alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických a právnických osôb. Od 1.1.2013 je spresnené v § 9 ods. 2 zákona č. 514 posudzovanie nesprávneho úradného postupu a stále ako do 1.1.2013, nebolo konštatované porušenie práva žalobcu rozhodnutím súdu, čo by zakladalo následný postup na náhradu škody či nemajetkovej ujmy. Keďže takýto zákonný predpoklad nie je naplnený ani v prípade tejto žaloby, potom rozhodnutie súdu prvého stupňa je správne, pokiaľ návrh žalobcu na náhradu škody a nemajetkovej ujmy zamietol.

Čo sa týka výpočtu náhrady škody či nemajetkovej ujmy, tu žalobca neprodukoval žiaden dôkaz na konkrétny výpočet takejto škody či nemajetkovej ujmy, pričom tvrdený znalecký posudok rieši len paušálne náhrady za porušenie práva žalobcu bez vzťahu ku konkrétnemu prípadu, ku konkrétnej sporovej veci. Preto nie je možné považovať tzv. Znalecký posudok č. 1/2014 za znalecký posudok,

a navyac, takéto znalecké dokazovanie nebolo nariadené súdom, a musí byť hodnotené ako jeden z dôkazov predkladaných v súdnom konaní.

Žalobca namieta to, že nedošlo k prerušeniu súdneho konania pre riešenie prejudiciálnej otázky, takýto návrh v súdnom konaní nebol predložený. Odvolací súd nemôže ani v tejto časti vyhovieť odvolaniu žalobcu, ak konkrétny návrh na prerušenie konania nebol podaný pred súdom prvého stupňa.

Odvolací súd potvrdzuje rozhodnutie súdu prvého stupňa aj vo výroku o náhrade trov konania, o ktorých bolo rozhodnuté správne. Neúspešný žalobca nemá právo na náhradu trov konania (§ 142 ods. 1 O.s.p.). Úspešný žalovaný náhradu trov konania nežiadal, preto rozhodnutie súdu prvého stupňa je správne, pokiaľ úspešnému žalovanému nebola priznaná náhrada trov prvostupňového konania.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.. Neúspešný žalobca nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Úspešný žalovaný si náhradu trov odvolacieho konania nežiadal, resp. v odvolacom konaní mu trovy nevznikli, preto úspešnému žalovanému nebola priznaná náhrada trov odvolacieho konania.

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.